

**Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Malnavas koledža
Studiju kursa apraksts**

Studiju kursa nosaukums	Ekonomikas pamati
Studiju kursa nosaukums (angļu valodā)	Basics of economics
Studiju programmas līmenis	Īsā cikla profesionālā augstākā izglītība
LKI līmenis	5
Kvalifikācijas līmenis	5
Kredītpunkti	3
Studiju kursa izstrādātājs	Mg.oec., lektore Evita Kļaviņa

Studiju kursa kalendārs

Studiju forma	Kopējais stundu skaits	Kontaktstundas			Patstāvīgā darba stundas	Kalendārs (semestris)
		kopā	no tām lekcijas	no tām praktiskā nodarbības un laborat. darbi		
Pilna laika studijas	81	32	22	10	49	1
Nepilna laika studijas	81	16	11	5	65	1

Prasības studiju kursa apguves uzsākšanai

Vispārējā vidējā izglītība vai profesionālā vidējā izglītība

Studiju kursa mērķis

Apgūt ekonomiskās likumsakarības, kas regulē patērētāju un ražotāju ekonomisko uzvedību tirgus apstākļos, izprast tirgus sistēmas funkcionēšanas pamatus. Izpētīt uzņēmuma ražošanas apjoma, izmaksu un preču cenu veidošanās likumsakarības, lai spēt pieņemt lēmumus ekonomiski izdevīgas lauksaimnieciskās produkcijas ražošanai un realizācijai. Veidot zinātnisku priekšstatu par ekonomikas kopsakarībām tautsaimniecības līmenī.

Studiju kursa plāns un saturs

Nr. p. k.	Studiju kursa saturs	Kontaktstundu skaits un veids			
		Pilna laika studijas		Nepilna laika studijas	
		Lekcijas	Prakt.un laborat.d.	Lekcijas	Prakt.un laborat.d.
1.	Ekonomikas jēdziens un ekonomiskās sistēmas. - Ekonomikas kā zinātnes rašanās un attīstība. Vajadzības, to veidi. Mikroekonomikas un makroekonomikas jēdziens, tā izpausmes formas. Ekonomiskās sistēmas.	2	0	2	0
2.	Aprites ekonomikas pamatprincipi un ražošanas teorija. Aprites ekonomikas	6	2	2	2

	darbības princips ražot – lietot – pārstrādāt. Ražošanas jēdziens. Ražošanas faktoru optimāla kombinācija. Ražošanas faktoru (resursu) tirgus lauksaimniecībā. Uzņēmuma līdzekļi un to avoti.				
3.	Ekonomisko procesu likumsakarības uzņēmumā. – Ražošanas izmaksas, to veidi: pastāvīgās, mainīgas, vidējās, galējās. Peļņa – uzņēmējdarbības mērķis. Bezzaudējuma punkta un optimālā ražošanas apjoma jēdziens un noteikšanas principi. Ražošanas apjoma, izmaksu un peļņas kopsakars.	6	6	2	2
4.	Patērētājs tirgus ekonomikā – Pieprasījums, piedāvājums. Pieprasījuma un piedāvājuma elastība. Patērētāja jēdziens un nozīme, rīcība tirgū. Nominālie un reālie ienākumi. Patēriņa cenu indekss. Patērēšana un uzkrāšana, to savstarpējā atkarība. Derīguma teorija.	2	0	1	0
5.	Tautsaimniecības darbības pamatrādītāji. - Iekšzemes kopprodukts, tā rādītāji. IKP aprēķināšanas metodes, pieauguma tempi. Nominālais un reālais IKP. Inflācija, tās veidi, sekas. Bezdarbs, tā veidi, tā sociālās un ekonomiskās sekas. Bezdarba līmeņa noteikšana.	2	2	2	1
6.	Ekonomiskā stabilitāte un tās ietekme uz ražošanas procesu - Ekonomiskās aktivitātes cikli, to stadijas un cēloņi. Kopējais pieprasījums un kopējais piedāvājums. Makroekonomiskais līdzsvars. Investīcijas, to loma valsts ekonomiskajā izaugsmē Valsts budžeta jēdziens, ieņēmumu avoti un galvenie izdevumu virzieni. Banku sistēma Latvijā. Monetārā politika: mērķi un instrumenti.	2	0	1	0
7.	Ekonomikas starptautiskie aspekti - Ārējā tirdzniecība, maksājumu bilance un valūtas attiecības. Tirdzniecības politikas. Protekcionisma politika. Globalizācija	2	0	1	0

Studējošā patstāvīgais darbs

Nr.p.k	Patstāvīgā darba veids	Patstāvīgā darba uzdevumi
--------	------------------------	---------------------------

1.	Studēt mācību spēka norādīto literatūru, lai izstrādātu patstāvīgo darbu par tēmu ražošanas teorija un aprītes ekonomika	Darba lapas aizpildīšana – optimālā ražošanas apjoma noteikšana, darba efektivitātes aprēķins, darbības principa ražot – lietot – pārstrādāt pielietošana lauksaimniecības uzņēmumā.
2.	Studēt mācību spēka norādīto literatūru, lai izstrādātu patstāvīgo darbu par tēmu ekonomisko procesu likumsakarības uzņēmumā. Ieņēmumi, izdevumi un peļņa.	Darba lapas aizpildīšana – Aprēķina uzņemama ieņēmumus, izdevumus un peļņu, nosakot efektīvāko ražošanas apjomu, lai uzņēmums gūtu peļņu.
3.	Sekot līdzi aktuālajām norisēm ekonomikā. Studēt mācību spēka norādīto literatūru, lai sagatavotu semināra darbu.	Sagatavot informatīvos materiālu, lai varētu piedalīties seminārā un diskutēt par lektora norādīto tēmu.
4.	Referāta sagatavošana par izvēlētu makroekonomikas tēmu.	Referāts 10-12 lappuses par izvēlētu makroekonomikas tēmu.

Studiju kursa metodes

Lekcijas, semināri, praktiskie darbi, kontroldarbi, prezentācijas, patstāvīgs darbs ar literatūru.

Prasības kursa apguvei

Students apmeklē lekcijas, piedalās semināros, praktiskajās nodarbībās. Kopīgo vērtējumu studiju kursa apguvei veido: 20% uzrakstīti 2 kontroldarbi; 30% patstāvīgā darba sagatavošana un prezentācija; 50% rakstiska ieskaite kursa noslēgumā.

Noslēguma pārbaudījums

Ieskaite

Plānotie studiju rezultāti

Studiju programmas studiju rezultāti	Studiju kursa plānotie studiju rezultāti studiju programmas studiju rezultātu sasniegšanai (studējošais kurss noslēgumā zina, prot, spēj)	Studiju rezultātu pārbaudes forma
Zina lauksaimniecības nozaru resursus un izmantošanas īpatnības, ekonomikas likumsakarība un principus Spēj pieņemt lēmumus ekonomiski izdevīgas lauksaimnieciskās produkcijas ražošanai un realizācijai, ievērojot nozarei un saimniekošanai saistošos normatīvos aktus pārtikas un vides drošības prasības.	Zināšanas Zina un izprot ekonomikā pastāvošās likumsakarības. Zina un izprot lauksaimniecības nozares specifiku. Izprot tirgus ekonomikas zinātniskos un praktiskos pamatprincipus	Testi
	Prasmes Spēj orientēties ekonomiskajos procesos valstī, salīdzināt ekonomiskos rādītājus un izdarīt secinājumus, aprēķināt uzņēmējdarbības izmaksas, peļņu salīdzināt un analizēt valstu izaugsmes rādītājus.	Semināri, praktiskie darbi
	Kompetences	Kontroldarbi, praktiskie darbi

	Spēj risināt uzdevumus, kuru risinājums prasa konkrētas situācijas patstāvīgu novērtējumu un ekonomikā pastāvošo likumsakarību izpratni, lai izvēlētos efektīvāko risinājumu lauksaimnieciskās produkcijas ražošanai un realizācija.	
--	--	--

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji, sasniegšanas pakāpes vērtēšana

Apguves līmenis	Balle	Skaidrojums
Ļoti augsts	10	Zināšanas, kas pārsniedz noslēguma darba prasības, liecina par patstāvīgiem pētījumiem, par problēmu dziļu izpratni
Ļoti augsts	9	Pilnā mērā atklāj jautājumu, uzrāda prasmi patstāvīgi spriest par jautājumā ietvertās problemātikas attīstību, pielietot iegūtās zināšanas praktiskajā analīzē
Augsts	8	Pilnā mērā atklāj jautājumu, taču reizēm trūkst dziļākas izpratnes un spējas zināšanas patstāvīgi piemērot jautājumā ietvertās problemātikas tālākās attīstības izvērtējumā
Augsts	7	Atklāj jautājuma būtību, taču vienlaikus konstatējami arī atsevišķi mazāk svarīgi trūkumi jautājuma pamatojumā
Vidējs	6	Atklāj jautājuma būtību, taču vienlaikus konstatējami kāda atsevišķa būtiska aspekta nepietiekoši dziļa izpratne
Vidējs	5	Visumā atklāj jautājuma būtību, kaut arī konstatējama nepietiekami dziļa izpratne problemātikā, neskaidrības personiskā viedokļa formulējumā
Vidējs	4	Kopumā apgūts kurss, tomēr konstatējama nepietiekama dažu pamatkonceptu izpratne, ir ievērojamas grūtības iegūto zināšanu praktiskā izmantošanā

Studiju kursa pamatliteratūra

1. Bikse V. Ekonomikas teorijas pamatprincipi – R.: Izglītības soļi, 2007.
2. Nešpors V. Mikroekonomikas teorētiskie pamati- R: RTU izdevniecība 2015.
3. Šenfelde M. Makroekonomika 4. izdevums – R.: RTU izdevniecība 2012.

Studiju kursa papildus literatūra

1. Bikse V. Makroekonomika. Tālmācības kurss. – R.: SIA "Izglītības soļi", 2003
2. Birzniece J. Ekonomika vidusskolām. R: Turība Biznesa Augstskola SIA, 2014.
3. Hofš K.G. Biznesa ekonomika. 3.izdevums. Rīga, SIA J.Rozes apgāds, 2019.,
4. Volodina M., Dzelmīte M. Mikroekonomika. – R.: Izglītības soļi, 2005.
5. Zelmenis, Dainis. Valsts loma tirgus ekonomikā : teorija un prakse : zinātniska monogrāfija - Rīga : Rīgas Stradiņa universitāte, 2019. ,
6. Williamson S.D. Macroeconomics. Global Edition. Sixth Edition UK: Pearson Education Limited, 2018.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Open Minded "Praktiskā Mikroekonomika" - "Youtube" 1. Praktiskās makroekonomikas kurss (Openminded): / Internets. <http://www.openminded.lv>

2. Centrālā statistikas pārvalde / Internets. – www.csb.gov.lv
3. Latvijas Banka / Internets. – www.bank.lv
4. Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija / Internets. – www.em.gov.lv